Hagyományt és közösséget teremteni – Művészeti estek az Akadémián XVII.

Datum	20.3.2026
Subjekt	Magyar Tudományos Akadémia
Region	Ungarn
Kategorie	Musikindustrie, Kultur, Gesellschaft und Lebensstil

Világklasszis művészekkel ünnepelte létrehozásának 5. évfordulóját a hagyományt és közösséget teremtő „Művészeti estek a Magyar Tudományos Akadémián" című rendezvénysorozat. A Balázs János Kossuth-díjas zongoraművész által összeállított zenei műsor előadói Miklósa Erika Kossuth-díjas operaénekesnő, Boldoczki Gábor Liszt Ferenc-díjas trombitaművész, Klenyán Csaba Liszt Ferenc-díjas klarinétművész és ifj. Sárközy Lajos Liszt Ferenc-díjas hegedűművész voltak. Az est második részében a lélek művészetben tükröződő folyamataihoz Szotyory László Munkácsy Mihály-díjas festőművész kiállítása vezette közelebb a jelenlévőket, a bor és a borászat titkaiba pedig a világhírű tokaj-hegyaljai Szepsy Pincészet borásza, ifj. Szepsy István kalauzolta a hallgatóságot.

A Magyar Tudományos Akadémia és Könyvtára alapításának 200. jubileumával együtt idén egy kisebb jubileumot is ünnepelhetünk:

idén öt éve indult el Freund Tamás elnök kezdeményezésére az MTA és az AKE együttműködésében a *Művészeti estek a Magyar Tudományos Akadémián* című rendezvénysorozat

– emelte ki Vékás Lajos, az Akadémiai Klub Egyesület (AKE) elnöke a XVII. esten mondott köszöntőjében.

Freund Tamás, az MTA elnöke ünnepi köszöntőjében pedig így fogalmazott: „Elnöki ciklusom utolsó, XVII. művészeti estjéhez érkeztünk. Közel öt évvel ezelőtt, 2021-ben indult útjára a rendezvénysorozat, jelentős mértékben támaszkodva Kodály Zoltán – azóta tudományos igazolást nyert – vízióira."

Kodály zeneszerzői, zenepedagógusi zsenialitása világszerte ismert, ám azt kevesebben tudják, hogy bölcsészdoktorként Kodály Zoltán a Magyar Tudományos Akadémia elnöke is volt 1946-tól 1949-ig. Éppen ezért „a tudomány és a művészet kapcsolatáról szóló elméletek tőle igazán hitelesen hangzanak" – mondta Freund Tamás.

„Elnöksége idején Kodály egyik legfontosabb célkitűzése a tudomány egységes szemléletének kialakítása volt. Az egyes diszciplínák egymásrautaltságának hangsúlyozása mellett kultúránk egyenrangú komponenseként integrálta a művészeteket is.

Ma már neurobiológiai kutatások támasztják alá, hogy a kreatív gondolkodási képesség kialakulásának feltétele a gazdag belső világ" – hangsúlyozta Feund Tamás. Az Akadémia elnöke kiemelte: „A Kodály-módszer jegyében alapított iskolák többszörösen igazolták, hogy a zeneileg képzett, énekelni szerető, kottaolvasó fiatalok az élet minden más területén is kreatívabbak és boldogabbak, örömforrásaik egészségesek és kimeríthetetlenek lesznek. Ugyanakkor az együtt muzsikálásban a közösségi lét mindennapos megélése, a közös alkotótevékenységben való örömszerzés a közösségért való önfeláldozó magatartásra tanít."

A *Művészeti estek a Magyar Tudományos Akadémián* című sorozat keretében három-négy havonta a

magyar zene, a képzőművészet és a borkultúra kiváló képviselőivel találkozhattak az Akadémián az akadémikusok és a köztestület tagjai.

Az esteknek fontos szerepük van a kapcsolatteremtésben a különböző tudományterületeket képviselő akadémikusok, az Akadémia és támogatói, illetve a tudományos és a művészvilág jeles képviselői között. A művészetek olyan légkört teremtenek, „amelyben feloldódnak a szakmai, politikai vagy világnézeti különbségek, és így

lehetővé teszik a közvetlenebb eszmecserét, egymás nézeteinek jobb megértését és elfogadását”

– mondta Freund Tamás.

A hagyományteremtés szándékával létrehozott estek elmúlt öt évének művész fellépőit és tematikáit áttekintve az Akadémia elnöke kiemelte a virtuóz játéktudást, kulturális örökségünk hármas egységének – tudománynak, művészetnek és hitnek – megtartó erejét, a kreativitást és a katarzist összekapcsoló improvizáció jelentőségét a művészet és a tudomány világában is, a művészetek nyelven túli jellegét, a kultúrkincsek nemzeti és nemzetek feletti értékeit, valamint az adventi esteket a Sapszon Ferenc Kossuth-díjas karnagy vezényelte Kodály Zoltán Magyar Kórusiskola Jubilate Leánykarával és Vegyeskarával, valamint a Szabó Dénes Kossuth-díjas karnagy vezette nyíregyházi Pro Musica Leánykarával és Cantemus Vegyeskarával.

Freund Tamás ünnepi köszöntőjében azt is hangsúlyozta, hogy a művészeti esteken és az Akadémia alapításának 200. évfordulójához kapcsolódva

a Magyar Tudományos Akadémia és a Magyar Művészeti Akadémia együttműködése többszörösen is megvalósult.

Az MMA elnöke, Vashegyi György Kossuth-díjas karmester vezényletével az Orfeo Kamarazenekar és a Purcell Kórus több alkalommal is fellépett az Akadémia rendezvényein, a székház Díszterméneк felújítása idején pedig a művészeti estek zenei programjának térítésmentesen a Pesti Vigadó adott otthont.

Az elmúlt öt év fellépői közül is kiemelt tisztelettel mondott köszönetet Freund Tamás Balázs János Kossuth-díjas zongoraművésznek, aki nemcsak az estek visszatérő vendége és a mostani est zenei műsorának összeállítója volt, hanem közreműködött az Akadémia 2021-ben vásárolt új, Steinway D-modell koncertzongorájának kiválasztásában is.

Freund Tamás a *Művészeti estek a Magyar Tudományos Akadémián* című sorozat XVII. estjén mondott ünnepi köszöntője itt olvasható.

A *Művészeti estek a Magyar Tudományos Akadémián* című sorozat első öt évadának estjeiről született írásainkat itt olvashatják.

A *Művészeti estek a Magyar Tudományos Akadémián* című sorozat XVII. estjén a korábbi estek világklasszis szólistái közül öt művész lépett fel ismét. Miklósa Erika Kossuth-díjas operaénekes, Balázs János Kossuth-díjas zongoraművész, Boldoczki Gábor Liszt Ferenc-díjas trombitaművész, Klenyán Csaba Liszt Ferenc-díjas klarinétművész és ifj. Sárközy Lajos Liszt Ferenc-díjas hegedűművész műsora a romantika aranykorába kalauzolta el a résztvevőket.

Először Charles Gounod *Rómeó és Júlia* című operájából az első felvonás „Ah! Je veux vivre…”

kezdetű áriáját hallgathatták meg Miklósa Erika előadásában, Balázs János zongorakíséretével.

Ezt követően Giacomo Puccini *Gianni Schicchi* című operájából hangzott el Lauretta áriája egy egyszeri és megismételhetetlen változatban: Balázs János zongoraátiratában. „Egy átirat az átíró előadásában mindig egyetlen és megismételhetetlen, mert mindig van benne improvizáció is" – mondta Balázs János a zenemű elhangzását megelőző felvezetőjében.

A zongora és az ének után a fúvós hangszereké volt a főszerep. Először a klarinétirodalom és a kamarazene egyik legvirtuózabb darabját, Carl Maria von Weber *Grand duó*ját hallgathatták meg a jelenlévők a világklasszis klarinétművész, Klenyán Csaba és Balázs János előadásában.

Ezután a hazai és nemzetközi zenei élet egyik legkiválóbb trombitaművésze, Boldoczki Gábor előadásában hangzott fel a trombita lágy éneke, Antonín Dvořák *Když mne stará matka zpívat učívala (Songs My Mother Taught Me)* című műve, majd Hubay Jenő művének, a *Hejre Kati* csárdajelenetének trombita-zongora átiratát hallgatva találkozhatott a közönség a trombita virtuozitásával.

A klarinét- és trombitamuzsika után Liszt Ferenc *6. magyar rapszódiá*ja következett Balázs János előadásában. A zongorajáték technikája szempontjából kiemelt virtuozitást igénylő *6. magyar rapszódia* már gyermekkorában lenyűgözte őt. Személyes visszaemlékezéséből a hallgatóság megtudhatta, hogy az azóta világhírűvé vált Balázs János kisfiúként egy Cziffra György-felvételen nézte és próbálta ellesni, hogyan lehet eljátszani a magyar és cigány népzenei motívumokat örökké és nemzetközivé tévő Liszt-rapszódiák egyik legnehezebbikét.

A koncerten ezt követően a hegedű került a középpontba ifj. Sárközy Lajos hegedűművész lenyűgöző játékával. A világhírű cigányprímás, aki a cigányzene mellett a klasszikus zenét és a jazzt is a zeneművészet legmagasabb fokán műveli, Vecsey Ferenc *Valse triste* és Pablo de Sarasate *Cigánydalok* című művét adta elő Balázs János zongorakíséretével.

A hangversenyt az énekművészet zárta keretbe. A műsor végén elhangzó dalok fókuszában a szerelem állt. A világhírű koloratúrszoprán énekesnő, Miklósa Erika először Édith Piaf *Himnusz a szerelemhez* című művét énekelte, zongorán Balázs János játszott. Végül az operettirodalom egyik legjelentősebb zeneszerzőjének, Kálmán Imrének talán legnépszerűbb operettjéből, a *Csárdáskirálynő*ből hangzott el Szilvia belépője szintén Miklósa Erika előadásában, ifj. Sárközy Lajos és Balázs János kíséretében. Ráadásként pedig Lehár Ferenc *Cigányszerelem* című művéből a *Messze a nagy erdő* című dallal zárult az előadás.

A hagyományoknak megfelelően a hangverseny után a képzőművészet világába léphettek be a jelenlévők.

Szotyory László Munkácsy Mihály-díjas festőművész kiállítását Sipos Endre festőművész, művészetfilozófus mutatta be, a kiállítás kurátora Varga Edina volt.

Sipos Endre Martin Heidegger *Költőien lakozik az ember* című írásának alapgondolatát emelte ki, így vezetve közelebb a hallgatóságot Szotyory László képeihez és művészetéhez. „A művészetek összekötő kapcsa a költőiség: a világba vetettség és a világteremtés" – fogalmazott Heidegger nyomán a művészetfilozófus.

Szotyory festményein a primer látvány impressziója és a belső világ ősereje, expressziója találkozik, ecsetnyomai test, lélek és szellem viszonyának lenyomatai.

Szotyory László szerint

az alkotás folyamata „lelki konkretizáció”,

amelynek során a lélekben lejátszódó folyamatok tükröződnek, vagy elevenednek meg a képekben.

A *Művészeti estek a Magyar Tudományos Akadémián* XVII. alkalma is a bor művészetével és borkóstolóval zárult. A tokaj-hegyaljai Szepsy Pincészet borait ifj. Szepsy István tulajdonos-borász mutatta be.

„A Szepsy család neve évszázadok óta összeforrt Tokaj-Hegyaljával.

Már a 16. században is találunk Szepsy nevű szőlőműveseket és borászokat a vidéken, és a generációkon át öröklődő tudás, a szőlő és a dűlők iránti mély tisztelet ma is meghatározza munkájukat. A helyi hagyomány az aszú születésének legendáját is egy Szepsy Laczkó Máté nevű prédikátorhoz köti, aki az első aszút Lorántffy Zsuzsannának ajánlotta fel. Bár a történeti kutatások ezt a történetet megcáfolták, a legenda mégis jól mutatja, milyen mélyen gyökerezik a Szepsy név Tokaj történetében” – mondta Domián Emese, a *Művészeti estek a Magyar Tudományos Akadémián* című rendezvénysorozat mindenkori háziasszonya ifj. Szepsy István borászt köszöntve.

Az 1990-es években a tokaji borászati technológia és az aszú készítése megújult. Ennek a folyamatnak kétségkívül a legnagyobb hatású személyisége id. Szepsy István, akinek munkássága

alapvetően formálta át a borvidék gondolkodását. Ráirányította a figyelmet a dűlők jelentőségére, a furmint fajta kivételes lehetőségeire és a termőhely karakterének bemutatására.

Ebbe a hagyományba lépett be ifj. Szepsy István, aki közvetlenül édesapjától sajátította el a tokaji borkészítés mesterségét és azt az egyedülálló minőségi szemléletet, amely

a Szepsy-borokat világszerte ismertté tette.

Világhírű száraz borai mellett a Szepsy Pincészet munkájának középpontjában továbbra is az aszú áll. A Szepsy-borok a nemzetközi borkedvelők és gyűjtők körében nagy becsben állnak. A Szepsy család munkájának köszönhetően vált széles körben ismertté Mád egyedülálló termőhelyi világa is: a vulkáni eredetű, különleges szerkezetű talajokon olyan szőlők teremnek, amelyekből világszinten is páratlan mélységű és koncentrációjú borok születnek.

https://mta.hu/mta_hirei/hagyomanyt-es-kozosseget-teremteni-muveszeti-estek-az-akademian-xvii-115218